

+

CSICSERGŐ NAPKÖZIOTTHONOS ÓVODA

HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

CSÉVHARASZT

1999.

Módosításokkal egységes szerkezetbe szerkesztve

Összeállította:

**Váraljai Lászlóné
óvodavezető**

Tartalomjegyzék

1. Az óvoda jellemző adatai	4. old.
1.1. Az óvoda hivatalos neve, címe	4. old.
1.2 Az óvoda fenntartójának neve, címe	4. old.
1.3 Az óvoda földrajzi működési területe	4. old.
1.4 Az óvoda beóvodázási körzete	4. old.
1.5 Az óvoda vezetője, a program benyújtója	4. old.
1.6 Helyi nevelési program adaptálása	4. old.
2. Az óvoda önmeghatározása	5. old.
2.1 Óvodaképünk	5. old.
2.2 Gyermekképünk	5. old.
2.3 Céljaink között kiemelt helyen szerepel	5. old.
2.4 Az óvoda erősségei	5. old.
3. Az óvoda személyi és tárgyi feltételei	7. old.
3.1 Személyi ellátottság	7. old.
3.2 Tárgyi ellátottság	7. old.
4. Az óvoda működési rendje	9. old.
4.1 Nevelőpartnerünk a család	9. old.
4.2 A kapcsolattartás formái formája	9. old.
4.3. Együttműködés az iskolával	10. old.
4.4 A nevelést segítő speciális kapcsolatok	10. old.
5. Az óvoda társadalmi kapcsolatai	11. old.
5.1 A munkarend	11. old.
5.2 A házirend	11. old.
5.3 A napirend	11. old.
5.4 Az óvodai élet megszervezése	12. old.
5.5 Az óvoda szervezeti felépítése	12. old.
6. Az óvoda hagyományrendszere	14. old.
6.1Az óvoda ünnepei	13. old.
6.2 Tevékenységi formái	13. old.
6.3 Egyéb programok, kirándulások	14. old.
6.4 Elvárt eredmény	14. old.
7. Gyermekvédelem az óvodában	15. old.
7.1 Gyermekvédelmünk célja	15. old.
7.2 Gyermekvédelem feladata	15. old.
7.3 Várható eredmény	16. old.
8. Az óvodában folyó nevelőmunka ellenőrzési, mérési, értékelési , minőségbiztosítási rendszere	17.old
8.1 Ellenőrzés	17. old.
8.2 Mérés	17. old.

8.3 Értékelés	17. old.
8.4 Minőség biztosítás	18. old.
9. Az óvoda nevelési programjának értékelése	19. old.
10. Érvényességi rendelkezések	20. old.
11. Az óvoda helyi programja	21. old.
11.1 Az óvoda	22. old.
11.2 Testi-lelki szükségletek kielégítése	23. old.
11.3 Az egészséges életmód alakítása	24. old.
11.4 Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok alakítása	26. old.
11.5 Értelmi fejlesztés, nevelés	28. old.
11.6 Tevékenységi formák	29. old.
11.7 Játék	30. old.
11.8 Tanulás	32. old.
11.9 Munka jellegű tevékenységek	33. old.
11.10 Fejlesztési tartalmak	35. old.
11.10.1 Vers, mese	36. old.
11.10.2 Ének, zene, énekes játék	38. old.
11.10.3 Rajzolás, mintázás, kézi munka	40. old.
11.10.4 Mozgás	42. old.
11.10.5 A külső világ tevékeny megismerés	44. old.
11.10.6 Szabadidős tevékenység	47. old.
11.11 A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése az óvodában	48. old.
11.12 Legitimációs záradék	51. old.
11.13 Záradék a program módosításáról	52. old.

1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

1.1 Az óvoda hivatalos neve címe:

Csicsergő Napköziotthonos Óvoda Csévharaszt
2212 Csévharaszt Ady Endre út 44.
Tel.: 06/29-493-013

1.2 Az óvoda fenntartójának neve, címe:

Csévharaszt Község Önkormányzata
2212 Csévharaszt Kossuth Lajos út 39.
Tel.: 06/29-493-001

1.3 Az óvoda földrajzi működési területe:

Csévharaszt község

1.4 Az óvoda beóvodázási körzete:

Csévharaszt község területe, de szülői kérésre egyéni mérlegelés alapján más területről is fogadunk gyermekeket.(szabad férőhely esetén)

1.5 Az óvoda vezetője, a program benyújtója:

Váraljai Lászlóné

1.6 Helyi nevelési program adaptálása:

A Napköziotthonos Óvoda 1998. Szeptember 22-én tartott nevelőtestületi értekezletén egyhangúlag elfogadta és adaptálta a **CSEMPESZKOPÁCS ÓVODA** helyi programját, amely az óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, annak megfelelt.

2. AZ ÓVODA ÖNMEGHATÁROZÁSA

Óvodánk a község egyetlen önkormányzati óvodája, így világnézetileg semleges nevelést folytat.

2.1 Óvodaképünk:

Az óvoda – a gyermek életének rövid, de jelentős szakaszában – a családi nevelést segítő, kiegészítő és korrigáló feladatokat lát el. Tudomásul vesszük, és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait a gyermeknevelésben, a gyermekekkel kapcsolatos döntések meghozatalában, s ebben a legjobb szakmai tudásunk szerint segítjük őket.

Óvodás gyermekeket az „ész zsarnokságával” nevelni nem lehet, ezért a szeretet és a gondoskodás minden formájával igyekszünk megnyitni lelküket és értelmüket.

Az óvodás gyermekek tanulása elsősorban mintakövetés, utánzás során valósul meg, így a velük kapcsolatba kerülő valamennyi felnőtt pedagógiai modell. Óvodánk minden dolgozója (elsősorban magatartása és beszéde) pozitív modell.

Az óvodás gyermeket emberhez méltó jogok és a gyermeki létehez méltó körülmények illetik meg.

2.2 Gyermekképünk:

Minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen csoda, a hozzá elvezető útnak is annak kell lennie.

„ A gyermek Ember. Szellemi, személyes életre, szabadságra és felelősségre, közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve. „- fogalmazta meg Nyíri Tamás -, s valljuk mi is.

2.3 Céljaink között kiemelt helyen szerepel:

- az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek szabad kibontakoztatása az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével.
- az embernevelés a kisgyermekkor pszichofizikai lehetőségei között.
- az iskolakezdéshez szükséges képességek alapjainak lerakása, a különböző műveltségi területek téma-és tárgyköreinek adaptálása.

Mindehhez olyan óvodai légkört teremtünk, amelyben a gyerekek és a felnőtt is jól érzi magát.

2.4 Az óvoda erősségei.

Családias, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, szakmailag felkészült óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel, szakképzett dajkák segítségével.

Pedagógiai hitvallásunk a szeretet, családias, egymásra figyelő, biztonságot nyújtó, a pozitív tulajdonságokat megerősítő, sokszínű óvodai élet.

A gyermekek differenciált nevelése, oktatása.

Nevelési célunk: befogadó, alkalmazkodó, önmegvalósításra törekvő gyermekek nevelése, akik az óvodai nevelés végére képessé válnak a sikeres iskolai tanulásra.

Törekszünk a tevékenységekkel olyan képességek, fejlesztésére, melyeknek saját személyiségük meghagyása mellett képessé teszi őket az iskolai ismeretek befogadására.

Megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök biztosítják a csoportokban a gyermekek fejlődését a játék- és a tanulási tevékenységek során.

Az óvoda udvarán parkosított környezetben az EU-s szabványoknak megfelelő játékok várják, hogy a gyermekek birtokba vegyék őket.

Az óvoda környezetében gazdag a természet adta növény-, és állatvilág.

A katolikus, a református és az evangélikus egyház hitoktatója a szülők igénye alapján hittan foglalkozást tart az óvodában. A foglalkozások ingyenesek

Logopédiai ellátást biztosítunk.

Vállaljuk a sérült gyermekek integrált nevelését.

3. AZ ÓVODA SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Az óvoda 2001. januári bővítése miatt a tárgyi és személyi feltételek az alábbiak szerint módosultak

3.1 Személyi ellátottság:

Az óvoda dolgozóinak száma: 10 fő

A nevelőtestület létszáma 6 fő.

A technikai dolgozók létszáma 4 fő

A nevelőtestület képzettsége:

Felsőfokú végzettségű: 6 fő

Szakvizsgálattal rendelkező: 1 fő

A technikai dolgozók képzettsége:

- pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajkák száma: 3 fő
- egyéb munkakörben foglalkoztatott főállású szakképzett szakács : 1 fő

Megbízási szerződéssel alkalmazunk logopédust heti 2x4 órában.

3.2 Tárgyi ellátottság:

Óvodánk egy földszintes épületből és a hozzá kapcsolódó kertből áll. Jelen állapotában 75 férőhelyes intézmény.

Az épületben található:

- 3 csoportszoba
- csoportszobánként 1 mosdó és 1 öltöző
- 1 konyha
- 1 mosogató
- 1 raktár
- 1 iroda
- 1 felnőtt illemhely
- 1 kazánház mosókonyhával közösen kialakítva

Csoportszobáink 48, 60 illetve 52 négyzetméter alapterületűek, melyek 25 – 25 gyermek számára ideálisak. Bútorzatuk megfelel a gyermekek testméreteinek, könnyen tisztíthatók, esztétikusak. Mindhárom szoba parkettás, de nagyméretű szőnyegekkel biztosítjuk a megfelelő játszóhelyet a gyermekek számára. Külön étkező és alvóhelyiségünk nincs, így a tevékenységeket a csoportszobában oldjuk meg.

Az elmúlt évben új gyermekbútorokat vásároltunk (konyhabútor, fésülködőasztal, pelenkázó szekrény), melyek otthonosabbá teszik a csoportszobákat, és nagymértékben gazdagítják, motiválják a gyermekek játékát.

Megfelelő mennyiségű, és minőségű játékkal rendelkezünk.

A legalapvetőbb oktatási szemléltető-és segédeszközökkel rendelkezünk (bábkészlet, diavetítő, MINIMAT, állatok világa, közlekedés világa, stb.). Foglalkozásokhoz vannak szemléltető és manipulációs eszközeink, s ezek körét az óvónők folyamatosan bővítik saját készítésű bábokkal, feladatlapokkal.

Az óvoda kertje:

Az óvoda épületét nagy alapterületű kert övezi, mely két részből áll. Az előkert füvesített, parkosított virágágyásokkal gazdagított terület. A hátsókert a játszóudvar, amely sokféle, szabad levegőn eltöltendő tevékenység feltételét nyújtja.

Gazdagok a játszóhelyek:

- babakáz
- mászóakák
- homokozó
- hinták
- fajtékok, melyek természetes anyagból készültek, mozgásigényt kielégítők

A régi fák koruknál fogva kiöregedtek, balesetveszélyessé váltak, ezért szükséges volt ezek ritkítása.

Folyamatosan új csemeték telepítésével kívánjuk ezeket pótolni, biztosítva a gyermekek számára a kellemes árnyékot nyújtó játszóhelyeket.

4. AZ ÓVODA TÁRSADALMI KAPCSOLATAI

4.1 Nevelőpartnerünk a család

Az óvoda és család kapcsolatában legfontosabb kapocs a gyerek, az ő érdekei határozzák meg az együttműködés formáit és tartalmát. A család, amikor beadja gyermekét óvodánkba, megtisztel bennünket bizalmával. Ennek a bizalomnak a tudatában kell a család felé fordulnunk, ennek a bizalomnak kell megfelelnünk.

Nevelőpartnerségünket nap-mint nap bizonyítjuk magabiztos szaktudással, korrekt és kulturált kapcsolatteremtő magatartással.

Alapelvek:

- A nevelésben az óvoda elismeri a család elsődlegességét, tiszteljük a szülőt, elfogadjuk a nevelési módszerét még akkor is, ha hiányos.
- A szülőkkel való kapcsolatunkban az őszinte odafordulást, az empátiát és a segítő szándékot éreztetjük addig a pontig, amíg a szülő képes elfogadni.
- Kapcsolatunkat a tapintatra építjük, és arra törekszünk, hogy ez tovább mélyüljön. (közös programok).
- Elfogadjuk a család szokás és szabályrendszerét, tapintatosan befolyásoljuk az életmód jó szokásainak alakításában.
- Tiszteletben tartjuk a családok vallásos érzelmeit.
- A gyermek személyiségét feltétel nélkül tiszteletbe tartjuk

Cél:

- Az óvodai és a családi nevelés egységének megteremtése, a nevelőpartneri viszony kialakítása és működtetése.
- Olyan nevelői hatások érvélik a gyermekeket, amelyek egymást erősítve segítik a gyermek fejlődését.

-

4.2 A kapcsolattartás formái formája

Beiratkozás: ismerkedés a szülővel és a gyermekkel, ismerkedés az óvodával.
Módja: Egyéni beszélgetés és az óvoda megtekintése.

Családlátogatás: A család nevelési stílusának, a gyermek életkörülményeinek a megismerése.
Mit várnak az óvodától? Szülő és pedagógus közötti bizalmi kapcsolat megerősítése
Módja: Játék és beszélgetés a gyermekkel, beszélgetés a szülővel

Szülői értekezletek: A HOP megismertetése, az óvodai élettel kapcsolatos információk megbeszélése. A gyermek csoport életének, tevékenységének bemutatása. Beszoktatás jellemzői. Jellemző nevelési problémák megbeszélése. Az iskolaérettség jellemzői.
Módja: Tájékoztatások, beszélgetések.

Nyílt napok: Betekintés az óvoda életébe. A szülők tájékozódásának segítése a gyermekük csoportbeli tevékenységéről.
Módja: Megfigyelések, egyéni és közös megbeszélések

Nyílt ünnepek: Télapó, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, Évzáró. Közös élmények, az óvoda és a család közötti kapcsolat mélyítése.
Módja: Szervezés, beszélgetés a szülők bevonásával

4.3 Együttműködés az iskolával

Partnerünk : Balla Károly Általános Iskola

Cél:

- A gyermekek érezzék jól magukat az iskolában;
- Az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése
- az óvodás és kisiskolás kor egységes pedagógiai folyamatként kezelése
- folyamatos szakmai tapasztalatcsere, oktatási esélyegyenlőség érvényesítése
- a HH és HHH-s gyermekek hátránykompenzálása, oktatási esélyegyenlőség érvényesítése

Feladat:

- a gyermekek zökkenőmentes, sikeres iskolakezdésének és esélyegyenlőségének megteremtése
-

Tevékenységi forma, kapcsolattartási forma

- Iskolalátogatás a gyermekekkel;
- Együttműködés az iskola alsós tanítóival
- A kimenet mérése, az eredmények egyeztetése, a tapasztalatok beépítése a nevelőmunka tervezésébe és gyakorlatába
- továbbképzéseken való közös részvétel
- egymás rendezvényeire, ünnepeire való meghívás
- kölcsönös tájékozódás a gyermekek egyéni fejlődési üteméről
- szakmai tapasztalatcsere
- nyílt napok, bemutató foglalkozások (személyes találkozás és beszélgetés az iskolába menő gyermekekkel)
- az iskola (tanító) bemutatkozása a nagycsoportos szülői értekezleten

Elvárt eredmény:

- az iskolába lépés könnyed, szorongásmentes legyen
- a gyermek örömmel, tele kíváncsisággal kezdje meg tanulmányait

4.4 A nevelést segítő speciális kapcsolatok

Nevelési Tanácsadó –tekintettel arra, hogy községünkben nem működik Nevelési Tanácsadó, ezért az arra rászoruló gyermekek a kötelező vonzáskörzethez (Monor) tartozó intézmény ellátását vehetik igénybe

Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

- e kapcsolatot a törvényben meghatározottak szerint tartjuk fenn a területileg illetékes ceglédi bizottsággal

Gyermekjóléti Szolgálat

- a kapcsolattartást a Gyermekvédelem című fejezet tartalmazza.

Egészségvédelem intézményei – ezt szolgálja a védőnő, háziorvos látogatása a közoktatási törvényben leírtak szerint

5. AZ ÓVODA MŰKÖDÉSI RENDJE

Az óvoda működését a Szervezeti és Működési Szabályzatban és a házirendben foglaltak biztosítják. Az óvoda munkarendjét a vezető készíti a törvényi előírások alapján a szülők igényeinek és a fenntartó rendelkezéseinek figyelembe vételével. A házirendet a nevelőtestület készíti.

5.1 A munkarend úgy alakul, hogy egész nap folyamán megfelelő létszámú dolgozó legyen a gyermekek körüli szervezési, nevelési feladatok ellátására. A nyitva tartás idejére a gyerekek felügyeletét és ellátását az óvoda dolgozóinak lépcsőzetes munkakezdése és –befejezése teszi lehetővé.

5.2 A házirend tartalmazza a szülők (mint az óvodás gyermek képviselőjének) jogait és kötelességeit az óvodai életrenddel –munkarenddel kapcsolatban.

A **hetirend** kialakítása az óvodapedagógus felelős szabadsága, figyelembe véve a csoport igényeihez való rugalmas alkalmazkodást.

5.3 A napirendet folyamatos életszervezés jellemzi, amely kerete és színtere az integrált tevékenységeknek, foglalkozásoknak, az egészséges életmódra nevelés folyamatának.

Az általunk helyesnek tartott napirend:

6.00-12.00 játék, játékból integrált tanulás, gondozási feladatok, tízórai, udvari tevékenységek, tisztálkodás.

12.00-17.00 ebéd, gondozási feladatok, mese, pihenés, felkelés, tisztálkodás, uzsonna, játék a szabadban vagy a csoportszobában.

A testi szükségletek civilizált kielégítése mindenképp előfeltétel, ebben korlátozni semmiképpen sem szabad a gyermekeket. Szabadon mozogni, vécére menni, szükség szerint tisztálkodni, vizet inni a nap bármely szakában lehet.

A kulturált étkezések elengedhetetlen feltétele az esztétikus eszközrendszer és az aprólékosan kidolgozott szokásrendszer. Az étkezések kiscsoportban az önkiszolgálásra épülnek, és az önállóság fejlődésére gyakorolnak kedvező hatást. Középső és nagycsoportban pedig a társakért végzett munka örömeinek átélésére nyílik mód.

Öltözködés közben gondosságra és egymás segítésére nevelünk, és a teljes önállóság elérését tűzzük ki célul.

Az egészséges életmód fontos eleme a levegőzés. Az évszaktól és az időjárástól függően a lehető legtöbb időt kell a gyermekeknek a szabadban tölteniük.

Az egészséges táplálkozásnak ugyancsak kiemelt fontossága van óvodás korban. A gyermekek az évszakok adta lehetőségeknek megfelelő, a korosztály jellemzőihez igazodó, minőségi ételt kapnak. Alapelvünk, hogy óvodánkban éhesen nem maradhat gyermek.

A mozgás óvodáskorban a fejlődés egyik elengedhetetlen feltétele, amelynek biztonságos feltételrendszerét kell megteremtünk. Sokféle szabad mozgással és célirányos fejlesztő mozgástevékenységgel elégeíthetjük ki a gyermekek természetes mozgásigényét.

5.4 Az óvodai élet megszervezése

Egy csoportban az ideális gyermeklétszám 20-25 fő, hiszen az egyéni és csoportos fejlesztést nagyobb létszám mellett nehezen lehet megszervezni és irányítani. Az hogy vegyes csoportokat, részben osztott csoportokat vagy osztott csoportokat alakítunk ki, az a gyerekek életkori megoszlásától függ.

A csoport munkáját két szakképzett óvónő szervezi és irányítja szakképzett dajka aktív részvételével és külső segítők, szakemberek (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus,) bevonásával.

5.5 Az óvoda szervezeti felépítése:

Az óvoda szervezeti felépítését a Szervezeti és Működési Szabályzat részletesen tartalmazza.

6. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE

6.1 Az óvoda ünnepei

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyerekek és az óvoda életében. Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyerekek közösséghez tartozását. Megtépázott értékrendű világunkban fontos feledatunknak tekintjük, hogy a családokkal újra felfedezzük a magyarság ünnepeit, hagyományait és azok belső tartalmát.

6.2 Tevékenységi formái:

- Mikulás(dec.06.) - Óvodánkban minden év december 6-án eljön a TÉLAPÓ és megajándékozza a gyerekeket, ahol a szülők, nagyszülők, testvérek is részt vesznek. Együtt énekelünk és verselünk. A gyerekeknek felejthetetlen élmény személyesen találkozni a mikulással.

-Karácsony(dec. vége) - A karácsony belső ünnep az óvodánkban ahol csak a gyerekek vesznek részt. Hetekkel előtte már díszítünk, ajándékot készítünk, verselünk, sokat énekelünk. Békés környezetben, családi hangulatban, rövid, mehhh ünnepet tartunk, majd ajándék bontás és játék következik hangulatos ünnepi zenék mellett egész nap.

-Farsang(február) - A karácsonyi hangulat után átlépünk a farsang időszakába, melyre sok-sok zene, tánc, harsány éneklés és bolondozás jellemző. Egy előre egyeztetett napon, szülők, nagyszülők, családtagok társaságában a gyerekek jelmezbe öltözve felvonulnak, táncolnak.

-Március 15.(Nemzeti ünnep) - A gyerekek számára is átélhető hagyományokkal igyekszünk megélni, zárt körben huszárnótákkal, zászlólengetéssel.

-Anyáknapja(május eleje) - Erre a szép napra közösen, titokban készülünk. Egy előre egyeztetett időpontban meghívjuk az édesanyákat, nagymamákat és egy kis műsorral kedveskedünk nekik, átadjuk az ajándékokat, utána pedig vendégül látjuk őket a gyerekek által készített süteménnyel.

-Gyermeknap(május vége) - A gyerekek számára egésznapos légvár, palacsinta, sütemény és üdítő biztosított, vidám zeneszó mellett, melyen a szülőket is szívesen vendégül látjuk. Ezen a napon tartjuk az "Apák napját". Ekkor az apukák színes, ötletes játékokat szerveznek a gyerekeknek.

-Évzáró, Ballagás(május vége) - Az évzárót az óvoda udvarán tartjuk meg. Egy átfogó műsorral kedveskedünk a szülőknek, családtagoknak, válogatva az egész év során megtanult dalokból, versekből, mesékből. Itt búcsúzunk el azoktól a kisgyermektől, akik szeptembertől már iskolába járnak.

-Születésnapok, Névnepok - A gyerekek egyéni ünnepe. Az ünnepelt gyermek tortát, süteményt hozhat az óvodába, gyertyát gyújtunk, köszöntőt énekelünk. Ezen a napon a mesét is az ünnepelt választhatja.

6.3 Egyéb programok, kirándulások

Évente egy-két alkalommal autóbussz kirándulást szervezünk a szülők közreműködésével 50-60 km-es körzetben.

Rendszeresen járnak óvodánkba előadóművészek, akik bábelőadást, zenés műsort adnak elő a gyermekek szórakoztatására.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekek számára készült kiállításokat, műsorokat, rendezvényeket, s a lehetőségekhez képest igyekszünk ezeket megtekinteni, ezeken részt venni.

Cél:

Az ünnepeket a gyerekekhez közelálló, gazdag, színes, változatos formában, lehetőleg a szülőkkel közösen megszervezni és lebonyolítani.

Feladat

- Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, ugyanakkor előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe.

-a gyerekek is vegyenek részt az előkészületekben(teremdíszítés, ajándék készítés, ünnepi öltözék)

-az ünnep ne csak ajándékvárás legyen, előzze meg az ajándék készítés öröme.

-az óvónők az ünnep előtt közösen tervezzék, szervezzék meg a feladatokat.

6.4 Elvárt eredmény:

Az ünnepeken való részvétel, együttlét olyan közösségi élményt nyújtson, melyben gyermek, felnőtt őszintén kifejezheti érzelmeit, az előkészületekben és az ünnep során pedig gyakorolhatja a közösséggel való együttműködést. Olyan alkalmak ezek, ahol a gyerekek szocializálódása folyamatos, ilyenkor lesi el a vendégvárás elfogadó és befogadó magatartását, hogy a másik személy fontos, s milyen jó, hogy örömet, bánatot meg lehet osztani. Ilyen formán alakul a gyermeki bizalom, mely az örömteli együttlét alapja.

7. GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

7.1 Gyermekvédelmünk célja:

- általános prevenció, a gyermekvédelmi törvény szellemiségének és előírásainak megfelelően.

Hivatásunk lényege a kisgyermeknek védelme, óvása. A gyermekeknek óvodás korukban különösen nagy szükségük van biztonságra, védelemre. A korunkra és társadalmunkra jellemző életforma váltással együtt járó létbizonytalanság, vagy romló anyagi helyzet, a legalapvetőbb emberi szükséglet, a biztonság érzését szűkíti. Mindez általános szociológiai jelenség ma hazánkban. Ebből fakadóan, a gyermekvédelmi attitűdre nevelőmunkánkban az eddigiektől nagyobb mértékben van szükség.

Nevelési programunk teljes tartalma a gyermekek védelmét szolgáló szándékkal készült, mégis szükségesnek érezzük egy külön fejezetben is megfogalmazni azon céljainkat és feladatainkat, melyek ellátására a Gyermekvédelmi törvény minket, óvodapedagógusokat kötelez.

Gyermekvédelmi tevékenységünket mindig a gyermekek érdekében, jogaik szem előtt tartásával, személyiségük pozitív fejlődése érdekében- tapintatosan, a szülő önértékének és jogainak csorbítása nélkül - fejtjük ki.

A prevenció minden gyermekre kiterjed. Magában foglalja a játékeszközök biztonságát, az egésznapos balesetvédelmet, a gyermekek életkorát és fejlettségét figyelembe vevő napi, és életrend következő betartását. Magában foglalja ugyanakkor azt a speciális és célirányos gyermekvédelmi tevékenységet is, ami a hátrányos, illetve veszélyeztetett helyzetben lévőkre irányul.

7.2 Feladatunk:

- a gyermekek életének és fejlődésének folyamatos figyelése, problémáik okának felderítése, megoldások keresése, segítségadás.
- a gyermekvédelmi felelős rendszeres, célirányos továbbképzéseken való részvétele, hogy felkészültek legyünk a hátrányos helyzet kezelésére.

Gyermekvédelmi munkánk során alkalmazott fogalmak értelmezése:

Hátrányos helyzetű az a gyermek, aki valamilyen oknál fogva hátránnyal indul. Ez a hátrány testi, lelki és szociális téren egyaránt jelentkezhet.

A hátrány okai általában a következők lehetnek:

- a család nem megfelelő működése,
- a család nem megfelelő anyagi, szociális háttere,
- a szülők iskolázottsága és kulturális beállítódása,
- csonka család létrejötte.

Veszélyeztetett az a gyermek, aki már testileg, vagy lelkileg sérült.

Szűrésüket jól segíti a velük való kötetlen beszélgetés, játékok megfigyelése.

Gyermekvédelmi munkánk során figyelünk arra, hogy a tüneteket ne tévesszük össze életkori sajátosságaikkal, mint például mozgékonyág, érzelmi labilitás, stb.

Abban az esetben, ha a gyermek hátrányos helyzetű, úgy megfigyelésünket a családra is kiterjesztjük. A tapintat, a türelem, a megértés és a diszkréció mindenkor kötelező etikaszabály részünkről.

Szükség esetén szakemberhez, Nevelési Tanácsadóba irányítjuk a gyermekeket.

Módszereink a gyermekvédelmi munkában:

- megfigyelés,
- beszélgetés, gyermekkel, szülővel,
- védőnő, orvos tapasztalatainak meghallgatása, vélemény kérése.

A gyermekvédelmi szűrés eredményeiről és tapasztalatairól feljegyzéseket készítünk. Szükség esetén a megfelelő szakemberekhez és intézményekhez fordulunk a problémák megoldása, a segítség megadása céljából.

Az óvónők feladatai:

- a prevenció gyermekvédelmi munka ellátása a nevelőmunkánkban
- a gyermekek életének folyamatos figyelemmel kísérése
- szükség esetén a gyermekvédelmi felelős és az óvodavezető tájékoztatása

A gyermekvédelmi felelős feladatait a munkaköri leírása tartalmazza.

Nevelési célkitűzéseink és a prevenció gyermekvédelem érdekében szoros kapcsolatot tartunk fenn a családokkal. Igyekszünk velük olyan kapcsolatba kerülni, melynek során lehetőségük nyílik gondjaik, problémáik feltárására.

Együttműködésünk során sajátos eszközeinkkel igyekszünk segítséget nyújtani a szociálisan hátrányos vagy veszélyeztetett családban nevelkedő gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtésében.

A közoktatási törvény 14.§ b. pontja értelmében a szülőket rendszeresen és érdemben tájékoztatjuk gyermekeik fejlődéséről, annak üteméről, közösségi magatartásuk alakulásáról. Kérés esetén segítséget adunk tanács és megbeszélés formájában az otthoni neveléshez.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása minden óvónő feladata és kötelessége.

Probléma esetén először pedagógiai módszerekkel kísérreljük meg a gyermeket veszélyeztető okokat megszüntetni. Ebben a munkában együttműködnek, a gyermek óvónői, szülei, a gyermekvédelmi felelős és az óvoda vezetője. Amennyiben így, pedagógiai úton nem rendeződik a gyermek helyzete, nem szűnnek meg a gyermeket és fejlődését veszélyeztető okok, akkor lép a gyermekvédelmi felelős kapcsolatba az illetékes hivatallal vagy szakemberrel.

A szülőket szülői értekezleten és az óvoda faliújságján keresztül tájékoztatjuk a gyermekvédelmi felelős személyéről, megkeresésének lehetőségeiről, a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmény, hivatal nevééről, címéről.

7.3 Várható eredmény:

- a folyamatos megfigyelés és a közvetlen kapcsolat kialakítása eredményeként a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése
- pedagógiai szempontból a lehetőségeink maximális kiaknázása a gyermekek teljes körű biztonsága érdekében

8. AZ ÓVODÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

8.1 Ellenőrzés:

Óvodánkban az ellenőrzést a következő személyek végzik

- óvodapedagógusok havonta a csoportnaplóban rögzítve, és év végén beszámoló keretében
 - nevelőtestület (évente meghatározott részterületre kiterjedően)
 - óvodavezető az éves munkatervben meghatározottak szerint
 - leendő első osztályos tanító néni
 - szülői közösség
 - szülők (nyílt nap keretében ill. felkérés alapján meghatározott szempontsor szerint)
 - fenntartó (az általa meghatározottak szerint)
 - külső szakértő
- 3 évente történik a program bevalásának az ellenőrzése a nevelőtestület által, ill. külső szakember felkérésével

8.2 Mérés

Az óvodapedagógus egyik alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonságot. Úgy szervezze az óvodai környezetet-csoportszoba elrendezése, játékeszközök, napirend-, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális körülményeket a folyamatos fejlődéshez.

Az elfogadott általános elvárások közül (pl. tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, empátia, szeretetteljesség, következetesség, ...) vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, tehetségét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Ehhez szükséges a gyermek és környezetének minél teljesebb megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, fejlődési ütemének rögzítése.

Ehhez használjuk a Porkolábné féle személyiséglapokat.

A mérés megfigyelésen alapul. Bejegyzés minimálisan évente történik -óvodába lépéskor, kis-, középső és nagycsoport végén.

Észrevételek bejegyzése havonta, ill. rendkívüli esemény kapcsán azonnal.

Az egyes mérések szorosan kapcsolódnak a nevelési programhoz.

8.3 Értékelés

4 szinten történhet az értékelés:

- intézményi szintű, amely belső értékelés keretében történik, de időnként szakértő is felkérhető
- önkormányzati, fenntartói szintű, amelynek szakmai-pedagógiai területe csak szakértő bevonásával végezhető el
- regionális szintű, amely a megyéknél nagyobb területet ölel fel
- állami szintű az OH-on keresztül

A következő elemek értékelésére gondolunk:

- a környezeti tényezők, feltételek, igények érvényesülése, a helyi sajátosságok beépülése
- a működés személyi, tárgyi feltételei
- a vezetés színvonala, a működés szervezettsége
- a nevelés számára kiválasztott értékek
- az értékeket képviselő célok
- a célokat megvalósító feladatok
- a feladatok megvalósulását segítő tevékenységek, nevelési tartalmak
- a pedagógiai módszerek, eljárások
- az egyéni fejlesztés megvalósítása, nyomon követése
- a nevelők és a gyermekek viszonya
- a nevelőmunkához kapcsolódó dokumentumok szakszerűsége, teljessége, illeszkedése a nevelési programhoz
- az óvoda és a család kapcsolatának eredményessége
- az egyéb kapcsolatok hatékonysága

Összegzés

Az elemzés, értékelés során feltárt, jól működő folyamatokat, módszereket megőrizzük, megerősítjük, a rosszul működőket módosítjuk, akár meg is változtatjuk.

8.4 Minőségbiztosítás

A minőségbiztosítás teljes rendszere 2004. szeptember 01-én került bevezetésre a minőségbiztosítási program alapján.

Minden evvel kapcsolatos anyagot, dokumentumot külön e célra nyitott dossziéban vezetünk, illetve gyűjtünk.

9. Az óvoda nevelési programjának értékelése

Az óvoda nevelési programjának értékelésekor választ kapunk a program gyakorlatban történő bevalására

A program céljait és a megvalósulás szintjét elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat.

A program értékelésének szempontjai :

- a gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e a gyermekek viselkedésében a változás, fejlődés
- mit adott a helyi program a gyerekeknek, milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, a megismerésben, kommunikációban, mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit
- a testület munkakedvét, pedagógiai kultúráját mennyire fokozta a program
- mit mutatnak a szülők visszajelzései
- iskolába lépő gyermekek vizsgálata milyen eredményt mutat

A nevelési programot minden nevelési év végén értékeli a nevelőtestület.

10. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

1999. szeptember 01-től visszavonásig

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- a pedagógiai értékelés alapján nem megfelelő a nevelés eredményessége a nevelőtestület véleményének döntő többsége szerint
- a szülők elégedetlenek a megvalósulási szinttel

Módosítási lehetőségek:

- részterületre vonatkozó kisebb módosítás
- az egész program módosítása, megváltoztatása

A módosításhoz szükséges a nevelőtestület nagy részének egyetértése és a szülők véleményének kikérése.

Programmódosításra írásbeli előterjesztés után kerül sor.

11. AZ ÓVODA HELYI PROGRAMJA

11.1 Óvoda

Megjegyzés Az óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, annak megfelelően. Az iskola szimbólumokon nyugvó tanítási rendszerének megalapozása a kiegyensúlyozott pszicho motoros fejlődés biztosításával (mozgásszervezés-nagymozgás, finommozgás, manipuláció-, percepció- tevékenységek, lateralitás, testséma, téri tájékozódás, ritmus stb.).

Sajátos megközelítés Az óvoda helyi programja a testi-lelki szükségletek kielégítésével, tevékenységi formák és fejlesztési tartalmak meghatározásával épül fel. Az óvoda gyakorlatában e területek nem különülnek el, hanem a gyerekek napi és heti rendjében szerves egységet alkotnak. A program segíti az integrált nevelésre javasolt enyhén sérült gyermekek beilleszkedését. A nevelés fő területeinek a játékot, a tanulást és a munkát tekinti a program.

Cél A 3-6-7 éves gyerekek hatékony, az egyéni fejlődési ütemet figyelembe vevő fejlesztése az életmód terén, az érzelmi és a társas kapcsolatok, az értelmi fejlesztés területén. A gyerekek kötődésének formálása és erősítése a helyi társadalom életébe való bekapcsolásukkal (elsősorban az óvodai csoporton és a családon keresztül)

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

Alkalmassá válik az iskolai életre testi-lelki, szellemi és szociális vonatkozásban.

Értékelés A gyerekek egyéni tevékenységének, magatartásának, viselkedésének folyamatos megfigyelése. A fejlődés követése és a változások rögzítése. Az egyéni fejlődési ütem figyelemmel kísérése.

Feltételek Az óvónők folyamatos önképzése és célirányos továbbképzése. Aktív kapcsolat a család és az óvoda között. Továbbá a speciális területeknél ajánlott szakirodalom és tárgyi szükségletek.

11.2 Testi-lelki szükségletek kielégítése

- Cél*
- igény felkeltése a kellemes, nyugodt környezet létrehozására
 - a helyes életritmushoz való közelítés igényének alakítására törekvés
 - érzelmi biztonság érzetének nyújtása: a családból a kulturális környezetbe való kilépés fogalmának kialakítása érzelmi biztonságot adó légkör teremtésével
 - önállósági és öntevékenységi vágy alakulásának segítése
 - pozitív magatartási modellek, tevékenységek modelljeinek megmutatása
 - konfliktusmegoldó képességek alakítása
 - a „máság” elfogadása
 - egymás iránti bizalom kialakítása
 - a csoportszokásokhoz való alkalmazkodás képességeinek fejlesztése
 - alapvető táplálkozási, pihenési, testápolási, öltözködési, mozgásos szokások modelljeinek bemutatása
 - törekvés a társadalmi elvárásokhoz való alkalmazkodásra-civilizált, kulturált életmód szokásainak elsajátítása
 - a család nevelőmunkájának és az óvodai nevelésnek a közelítésére való törekvés (a családi háttér ismeretének tükrében)

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- törekedjen a gyermek egészsége megőrzésére, az alapvető egészségvédő és egészségmegőrző szokások megtartására
- önállóan tudja kielégíteni alapvető testi szükségleteit
- tudjon kapcsolatot teremteni
- az óvodáskor folyamán lejátsszódó én fejlődési mechanizmusok tudatában a gyermek vágyait fokozatosan hozza összhangba a valósággal
- az ösztöntörekvések fokozatos alávetése a közösséget meghatározó törvényeknek
- alakuljon szokásrendszere
- fogadja el a közösséget, alkalmazkodjon társaihoz, környezetéhez

11.3 Az egészséges életmód alakítása

- Cél*
- nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó kialakítása
 - alvás és pihenésszükségletek kielégítése
 - a környezet tisztántartására, a környezet rendjének óvására való igény kialakítása
 - a szervezet ellenálló képességének növelése
 - a helyes testtartás elsajátítása- az e téren különösen nagy nehézséget mutató gyermekekre felfigyelés, szükség esetén differenciált segítségnyújtás
 - az óvodai életritmus és a családi életrend közelítésére való törekvés
 - helyes táplálkozási szokások kialakítása
 - a kulturált étkezési illemszabályainak megismertetése
 - egészségmegőrző szokások kialakítása
 - öltözködési szokások fejlesztése

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

Önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában
- a WC használatakor
- fogápolásban
- öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is
- önkiszolgáláskor
- a kimerített étel mennyiségének megítélésében
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában

Megfelelően használja:

- az evőeszközöket (kés, villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket
- az óvoda és az épület egyéb helyiségeit
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarítóeszközök)

Tud:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni
- teríteni
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat)
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni

Ismeri:

- a kulturált étkezési szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára)
- a zsebkendőhasználat módját
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit
- a rendetlenség megszüntetésének módjait

Segít:

- a környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben

- a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben

Tartalom

- a napi, ill. heti tevékenységek időben azonos rendje (az időbeni szerialitás eseteire való odafigyelés)
- részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken)
- a csoportszoba berendezéseinek, használt eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendbentartása
- az épület egyéb helyiségeinek berendezési tárgyai, felszerelése, azok rendeltetésszerű használata
- a napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
 - táplálkozásnál, étkezésnél (terítés)
 - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések
 - játékeszközök
 - öltözködés rendje
 - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések, eszközök,
 - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések,
- eszközök
 - pihenéshez szükséges felszerelések, teremrendezések.
- a teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje
- differenciált segítségnyújtás:
 - a speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl. szemüveg, hallókészülék stb. esetén)
 - a mozgás ügyetlen gyerekek részére

Értékelés

Az aktuális megnyilvánulások értelmezése, a helyes cselekedetek kiemelése dicsérettel.

Feltételek

- tágas, világos csoportszoba
- higiénikus, gondozott mellékhelyiségek
- sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar
- változatos, vitamindús étrend
- saját öltözőszekrények
- folyamatos napirend
- a családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiéne, öltözködés, napirend, étkezési szokások, szabadidős szokások, stb.)

11.4 Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok

- Cél*
- barátságos, derűs csoportléggör alakítása és a kötődési hajlam erősítése
 - erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, kooperáció, illemtudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés

Társas kapcsolatok

- egymás közötti bizalom kiépítése (óvónő-gyerek, gyerek-gyerek között)
- biztonságérzet keltése a csoportban való tartózkodás során
- alá, - fölé, - és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása
- egymás iránti tolerancia alakítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

Önálló:

- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területein: kérés, köszönés, köszönésnyilvánítás, válaszolás, megszólítás
- a véleménynyilvánításban
- döntésekben, választásokban
- vállalt feladatai elvégzésében

- tisztelettudó a viselkedése
- ismeri és érti az óvónő metakommunitatív jelzéseit
- igazmondásra törekszik
- megkezdett munkáit befejezi
- képes a belátásra
- észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket
- együttműködik a közös cél érdekében
- örül a csoport közös sikereinek

TÁRSAS KAPCSOLATOK

- felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja
- szívesen tevékenykedik a csoport érdekében
- érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül)
- képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni
- legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül
- figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt
- igyekszik – a szituációtól függően – elfogadni az alá-, fölé-, és a mellérendeltségi helyzeteket

Tartalom

- napirend szerinti tevékenységek (játék, munka, tanulás)
- beszoktatás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség eseté szakember segítségének kérése)
- érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások
- az egyes gyerekek viselkedésében zavart okozó tényezők (haláleset, válás, kistestvér születése) feltárása
- játéktevékenységek
- az érzelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek
- reális ismeretek nyújtása
- kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinak gyakorlása (a felnőttek kéréseinek elfogadása)
- munkatevékenységek: a természetes környezet óvása
- közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, stb.)
- közös készülődés műsorokra, rendezvényekre
- részvétel helyi, ill. egyéb rendezvényeken
- helyi népszokások gyakorlása

Értékelés

A csoportban zajló mechanizmusok, egyéni reakciók megfigyelése,- szükség esetén külső segítségadás az aktuális tevékenységek során

Feltételek

- otthonos körülmények a csoportszobában
- lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére
- az óvónők, ill. más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai

11.5 Értelmi fejlesztés, nevelés

- Cél*
- érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt
 - testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése
 - a gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás)
 - sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása
 - a környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése
 - differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés
 - kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukció, beszédértés, beszédprozódus, nyelvi képességek)
 - egyéni különbségek-adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése
 - „énkép” fejlesztése, testséma kialakulásának segítése
 - önálló gondolkodásra nevelés, döntési képességek fejlesztése
 - vizuális perцепció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése
 - taktilis-kinesztéziás (mozgásérzeti) szféra mobilizálása
 - figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére
- próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban
- rendelkezzen problémafelismerő és megoldó képességekkel
- tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani
- vegyen részt a különböző tevékenységekben
- segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét
- törekedjen az önértékelésre
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is

- Tartalom*
- Tevékenységi formák:
- játék
 - tanulás
 - munka
- Fejlesztési tartalmak:
- vers, mese
 - ének -zene, énekes játék
 - rajzolás, mintázás, kézimunka
 - mozgás
 - a külső világ tevékeny megismerése

- Értékelés*
- Pozitív megerősítések

11.6 Tevékenységi formák

Megjegyzés A játékot minden résztvékenységet átható tevékenységi formának tekintjük. Valamennyi fejlesztési terület alapvető tevékenységi formája.

Sajátos megközelítés

A hetirend és a napi feladatok az aktuális helyi sajátosságok alapján szerveződjenek életkorhoz igazítva.

Cél

- sokféle tevékenységet biztosító tárgyi környezet kialakítása
- a tévedés szabadságának lehetősége
- a megismerés iránti érdeklődés felkeltése
- a munka megbecsülésére nevelés
- önálló munkavégzésre való képességek kibontakoztatása
- véleménynyilvánítási képességek kibontakoztatása
- megfelelő motiváltság a közösségi tevékenységekben való részvételre

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- a különböző csatornákon kapott ingerek integrációja révén legyen képes tapasztalatszerzésre és a korábbi tapasztalatok új információkkal történő összevetésére
- használjon egyszerű gondolkodási műveleteket
- ismeretei alapján végezzen el és oldjon meg egyszerű feladatokat
- jelenítse meg érzéseit, gondolatait szóban, képen
- alakuljon ki feladattudata, feladattartása

Tartalom

Játék
Tanulás
Munka jellegű tevékenységek

Értékelés

Az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési ütem összevetése alapján történik az értékelés.

11.7 Játék

Megjegyzés Vegyes életkorú csoportban a választott játék tartalma az életkorhoz módosul. A vegyes csoporton belül adott a minőségi váltás lehetősége.

Sajátos megközelítés

Lehetőségek biztosítása a gyermek számára, hogy képességeit önállóan választott, sokrétű játéktevékenységgel fejlessze, gyakoroljon.

Cél

- a szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek biztosítása
- a játéktevékenységeken keresztül a külvilág elemeinek megismertetése
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- a szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, izlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások)
- a játék rendjének szokássá válása
- egészséges versenyszellem kialakítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon
- kapcsolódjon be közös játékokba
- legyen önálló, kezdeményező megnyilvánulásai
- alakuljanak ki pozitív érzelmei társai iránt
- legyen kezdeményező magatartású
- vegyen részt aktívan az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban
- legyen képes szabályjátékok megtanulására
- tartsa be és kövesse a megismert szabályokat
- hozzon létre egyszerű modelleket, maketteket
- legyenek egyéni ötletei, javaslatai
- válasszon helyesen adott tevékenységhez anyagot és eszközt
- legyen képes saját élményeinek eljátszására
- fogadja el társai javaslatait, ötleteit
- legyen képes a csoportban való játékra

Tartalom

- a játékterek megismerése, használatának tanulása

3-4-(5) éves korban

a) gyakorlójátékok:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése,
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok, ritmusjátékok
- egyszerű szabályjátékok
- játékszabályok megismerése, elfogadása, követése

b) szerepjátékok:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban)
- jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása

c) barkácsolás:

- játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői irányítással

- d) dramatizálás, bábozás:
 - bábmozgatási kísérletek
 - hangutánzások
- e) építő, konstruáló játékok:
 - összerakosgató, összeszerelhető játékok, egyéni elképzelések alapján

(4)-5-6-7 éves korban:

- a) gyakorlójátékok:
 - a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)
- b) szerepjátékok:
 - a játékszabályok elfogadása és betartása
 - a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba
- c) barkácsolás:
 - játékok egyszerű javítása
 - játék készítek
 - ajándéktárgyak készítése
- d) dramatizálás, bábozás
 - bábkészítések
 - önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás)
- e) építő, konstruáló játékok:
 - összerakosgatások, szerelések egyszerű, az élethelyzetnek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével)
- f) szabályjátékok:
 - verbális, mozgásos és manipulatív játéktevékenységek során önálló Szabályra figyelések

Értékelés A fejlesztés várható eredményeiben megfogalmazottak megfigyelése az életkori kategóriák szerint.

Feltételek:

- nyugodt légkör
- sokféle játéklehetőséget biztosító csoportszoba, játszóudvar
- elegendő játékidő
- sokféle játékeszköz

11.8 Tanulás

- Cél*
- tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átélése
 - a megismerési képességek fejlesztése
 - a tudás, tanulás iránti vágy felébresztése
 - képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása
 - a beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése
 - problémahelyzetek megoldása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- tudjon önállóan konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján
- alakuljon feladattudata
- ismerje saját értékeit
- legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában
- végezzen önálló megfigyeléseket, ismerje fel a jelenségeket változásukban
- fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat
- törekedjen többféle megoldás keresésére
- szándékos figyelmének tartama érje el a 10-15 percet
- legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni
- különítse el a mese és a valóság elemeit

Tartalom Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek összes alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével, folyamatos időkeretben történik valamennyi tevékenységi formában.

3-4-(5) éves korban:

- közvetlen tapasztalatszerzések, megfigyelések (a természeti és társadalmi környezetből)
- figyelemirányítás a lényeges közös jegyekre
- élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése
- kreatív gondolkodást, képzeletet mozgósító tevékenységek
- szókincsfejlesztés

(4)-5-6-7 éves korban:

- megfigyelések végzése közösen és önállóan
- egyéni élmények, beszámolók, tapasztalatok felidézése emlékezetből
- megbízatások elvégzése (emlékezetfejlesztés)
- összehasonlítások és megkülönböztetések irányított és spontán megfigyelésekkel
- beszédfejlesztés
- többféle megoldási lehetőségek keresése

Értékelés

- a megoldások lehetőségeinek megmutatása
- az önellenőrzésre való rávezetés
- egymás megoldásainak értékelése

11.9 Munka jellegű tevékenységek

- Cél*
- a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak közelítése
 - a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése
 - baráti, egymást segítő kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása
 - munkamegosztásra nevelés
 - munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése
 - a munka eredményének megbecsülésére nevelés
 - a gyermek célirányos fegyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása
 - jártasságok alakítása eszközök, szerszámok használatában

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat
- ismerje fel saját képességeinek határait
- ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket is
- végezzen egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat
- legyenek rendszeresen visszatérő feladatai
- teljesítse pontosan megbízásait
- ismerje fel a segítségadás lehetőségeit
- ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát
- képes az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére
- legyen igénye a felfedezett kisebb hibák kijavítására
- gondozza, óvja a környezetében lévő növényeket

- Tartalom*
- Szükségletekből fakadó tennivalók:
- 3-4-(5) éves korban:
- a) alkalmoszerű munkák:
- egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel
 - megbízások önkéntesség alapján
 - ünnepi készülődések (ajándék, tárgykészítés, díszítő munkák)
 - udvar és teremrendezések (kisebb tárgyak helyretétele, rendrakás)
 - üzenetátadások (épületen belül)
 - játékjavítások óvónői segítséggel
- b) növények gondozása:
- megfigyelő tevékenységek irányítással
 - közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel
 - segítségadás a nagyobbaknak
- (4)-5-6-7 éves korban:
- a) naposi munka:
- étkezés előkészületeinek teendői
 - terem- és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése)
- b) alkalmi munkák, feladatok:
- üzenetközvetítés
 - rendrakás, tisztogatás, kisebb javítások
 - ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is
- c) növények gondozása:

- folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, gyomlálás)
- évszakhoz kapcsolódó munkák
- környezetrendezések
- gyűjtőmunkák (a gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése)

Értékelés Pozitív megerősítések a tevékenységek folyamán.

Feltételek Sokféle lehetőség biztosítása: hasznos tevékenységek.
Testi épség megőrzésének biztosítása.
Nyugodt légkör.
Elegendő idő.

11.10 Fejlesztési tartalmak

Megjegyzés A fejlesztési tartalmak a fő tevékenységeken (játék, tanulás, munka) keresztül elégítik ki a szükségleteket.

Cél:

- a viselkedési folyamatok összességét meghatározó, funkcionális rendszert alkotó részfunkciók (érzékelés, motorika, cselekvés, irányítás, beszéd, figyelem, gondolkodás, emlékezet, tanulás, motiváció) kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása a szenzoros integrációs képesség erősítésén keresztül
- alapvető kommunikációs képességek kialakítása
- a lakóhely néphagyományainak megismertetése
- közösségi élmények nyújtása
- a tapasztalatszerzés igényének felkeltése
- az önkifejezés igényének kialakítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskorvégére

- rendelkezzen összerendezett, életkorának megfelelő pszicho-motoros képességekkel
- legyenek szituációknak megfelelő verbális és viselkedésbeli megnyilvánulásai
- tudja megjeleníteni érzéseit, gondolatait szóban, képen
- illeszkedjék családjá és az óvodai közösség szokásaihoz
- tudjon a helyi népszokásokról, lehetőség szerint vegyen részt azokban
- vegyen részt közös tevékenységekben, legyen igénye egyéni tapasztalatok szerzésére
- ne zárkózzon el egyéni megnyilvánulásuktól
- törekedjen önállóságra különböző ismert helyzetekben

Tartalom: Vers, mese
Ének, zene, énekes játék
Rajzolás, mintázás, kézi munka
Mozgás
A külső világ tevékeny megismerése

Értékelés Az értékelés szempontjai az egyes fejlesztési tartalmak értékelés rovatában találhatóak.

11.10. 1. Vers, mese

- Cél*
- a beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével
 - a hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése
 - az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése
 - a szeriális (sorrendi) felfogás és kivitelezés erősítése
 - analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül
 - a téri és idői ritmusérzék fejlesztése
 - az anyanyelvi kódok helyes elsajátítása
 - a beszéd eszközként való használatának fejlesztése-szókincsfejlesztés
 - a beszédmegértés képességének fejlesztése
 - a beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése
 - a beszédkedv felkeltése és megőrzése
 - metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése
 - igény kialakítása az irodalmi élményekre-irodalmi fogékonyság alapozása
 - könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel helyes bánásmód elsajátítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerje mozgásait
- kapcsoljon ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalomhoz
- tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat
- nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzze mondatait
- tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet
- legyen képes a hallottak képi megjelenítésére
- jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események), nevezze meg azokat
- tudjon könyvben kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állapotát
- vegyen részt dramatikus és mimetikus játékokban, közös műsorkészítésekben
- szívesen, örömmel hallgasson mesét
- legyen igénye a hallott irodalmi művek újrachallgatására
- figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait
- alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait (köszönés, kérdés)
- képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére

- Tartalom*
- beszélgetések a napi tevékenységek során
 - beszédművelés: beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése, helyesejtési gyakorlatok: légzőgyakorlatok, hangadásgyakorlatok, zöngés-zöngétlen hangok differenciálása mintakövetéssel, artikulációs gyakorlatok, nyelvgyötrők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok

- idő- és téri egymásutániség felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezés)
- vers és mesemondások
- irodalmi művek hallgatása:
 - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, labdázók, párválasztók, felelgetők, lovagoltatók, csiklandozók, altatók, ébresztgetők)
 - mesék (állat, tündér, tréfás mesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék)
 - verses mesék
 - versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek)
- irodalmi művek mimetizálása: tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása mozgással, testtartással, érzelmek kifejezése mimikával, tekintettel, gesztikulációval
- irodalmi művek eljátszása-dramatizálás, bábozás (különösen fontos a dadogóknál)
- könyvek, folyóiratok nézegetése-helyük a könyvespolcon, könyvtárban
- színházi élmények nyújtása: gyerekelőadások, bábszínházi előadások megtekintése

Értékelés

Folyamatos megfigyelés.

Szempontjai:

- helyes ejtés, hangképzés helyessége
- kifejezőképesség szóban
- beszédkezdés
- beszédfigyelem
- emlékezet fejlettsége
- bekapcsolódás a közös tevékenységekbe
- utánpótlás és ismételt játékos begyakorlások száma és szintje
- szókinccs

Feltételek

A fejlesztés kívánatos feltételei

Eszközök:

- bábok (sík-, és kesztyűbábok, zacskóbábok, termésfigurák)
- pingponglabda
- szívószálak, szalmaszálak
- lavór
- maskarák, különböző ruhadarabok (kalap, pörgős szoknya, menyasszonyi fátyol, suba, különböző színű és stílusú kendők, palást, terítők, plédek, babák, mackók, plüss állatok)
- nézegetésre alkalmas könyvek

Az önképzésre javasolt könyvek:

- Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével
- Mese, vers az óvodában
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában
- Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés
- Helyi gyűjtések, magyar és más népek meséit, mondókáit, játékleírásokat tartalmazó könyvek
- Csabay Katalin: Lexi

11.10 2. Ének, zene, énekes játék

- Cél*
- a gyerekek zenei élményekhez juttatása-az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével közös éneklésen és a zenei érdeklődés keltésén keresztül
 - az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése
 - zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése
 - a népi-, a hagyományok, -a műzenei, -és más népek dalainak, zenéinek megismertetése
 - ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés
 - ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív zenei kedv fejlesztése
 - mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása
 - közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- énekeljen hat hang terjedelmű dalokat, dúdolja az ismert dallamokat
- felelgetős dalt énekeljen társával, vagy a csoporttal
- énekeljen vissza dallamot
- különböztesse meg és reprodukálja a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban
- fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést
- tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással
- törekedjen a tiszta éneklésre
- hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét
- énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörökhöz kapcsolódva
- ismerjen fel dallammotívum alapján hallott dalt, néhány természeti környezetbeli hangot (többféle zenei és zörejhangot), hangszereket (ritmushangszereket és a furulya hangját)
- ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal)
- próbálkozzon dallamrögtönzésekkel
- találjon ki dallamhoz mozgást, játékot

- Tartalom*
- magyar népi énekes-mozgásos játékok, más népek dalai, játécai: egy-kétszemélyes játékok, altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, höcögtető, lovagolók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók, stb. körjátékok és dalaik (fogyó és gyarapodó játékok, párválasztók, sor és ügyességi játékok)
 - magyar népszokások, a hagyomány dalai, játécai- más népek dalai táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók, vonulások, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok, kapuzók)
népszokások: a négy nagy ünnepkörhöz kapcsolódva
 - gyermekeknek írt műdalok
 - hangszeres zene hallgatása: magyar népzenei alkotások, műdalok, alkalmi dalok

- Értékelés*
- rögtönzött hangszerek készítése
- Folyamatos megfigyelés.
Szempontjai:
- hangtisztaság, ritmika, szövegmondás, énektechnika
 - éneklés és mozgástempó szabályossága
 - ritmushangszerek kezelése
 - szívesen énekel-e, kezdeményez-e énekes játékot, hangszeres, vagy zenés elfoglaltságot?
- Feltételek*
- A fejlesztési eredmények érdekében kívánatos feltételek.
- Eszközök:
- cintányér, triangulum, furulya, magnetofon, kövek, babok, bábok, dob, kendők, szalagok, táncos szoknyák, labda
- Önképzésre javasolt könyvek.
- Forrai Katalin: Ének-zene az óvodában
 - Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
 - Néphagyományörzés az óvodában

11.10.3. Rajzolás, mintázás, kézi munka

- Cél*
- vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően
 - a vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák)
 - a vizuális megértés befogadás alapozása
 - a képi, - plasztikai, - konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása
 - a vizuális percepció fejlesztése
 - taktilis (tapintási) ingerek erősítése
 - az ingerek más ingerekkel történő integrálása
 - szín- és formavilág gazdagítása
 - egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése (különböző anyagok és technikák megismertetése)
 - érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt
 - kézmozgások finomítása
 - az alkotás örömeinek megtapasztaltatása
 - sokféle lehetőség megmutatása a képi, - térbeli megjelenítésre
 - képi gondolkodás fejlesztése
 - a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
 - az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- tudjon kifejezni a képfelületen elemi térviszonyokat
- használja a képi kifejezés eszközeit
- hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat
- emberábrázolásában jelenjenek meg a részformák, esetleg egyszerű mozgások
- alkosson képet élmény, emlékezet alapján
- megfelelően használja az eszközöket- rendelkezék helyes ceruzafogással, tartsa tisztán az eszközöket
- tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat
- nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait
- vegyen részt a tér rendezésében, figyelembe véve az alapvető térviszonyokat
- megfigyelés után tudjon formát mintázni
- készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet
- díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján
- legyen véleménye saját és társai „műveiről”, műalkotásokról
- önállóan javítsa- megbeszélte módon- hibáit
- rendelkezék koordinált szem és kézmozgással

Tartalom

Vizuális percepció:

- alak, háttér: keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása, alak és háttér cseréje
- alakállandóság: formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása

- térbeli helyzet: tárgyak szemléltetőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete
- térbeli viszonylagosság: két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés

Vizuális nyelv.

- képalakítás a vizuális elemek használatával (folt, vonal, forma, színek)
- a képfelület kitöltése
- a vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus)
- vizuális – taktilis ingere – ujjfestés

Kifejezés

- táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása
- egyszerű természeti és mesterséges formák megfigyelése, ábrázolása
- képalakítás saját élmények, emlékezet után
- képző – és népművészeti alkotások, képek nézegetése
- technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások)

Vizuális kommunikáció:

- színek keverése
- a mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblák, járművek jelei, egyszerű ábrák)

Tárgy – és környezetkultúra:

- tárgyalkotás szabadon
- térrendezések
- konstruálás
- mintázás
- anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfűzés, termések, kavicsok, homok, építőköcska, hó, gipsz)

Értékelés

Egymás és saját munkák nézegetése – tanácsadás, segítségadás.

A „ művek ” bemutatása helyi kiállításon.

Az értékelés szempontjai:

- helyes eszközhasználat
- vizuális emlékezet szintje
- kézmozgások, fogások
- tiszta, rendezett alkotás
- részvétel a közös tevékenységekben
- egyéni megoldások, ötletek

Feltételek

A fejlesztés kívánatos feltételei:

Eszközök: színes ceruzák, zsírkréták, 12 színű vízfesték, 10-es, 4-es ecsetek, tempera, rajzlapok, gyurma, sóliszt, ragasztó, szövőkeret, színes fonalak, hurkapálca, dióhéj, szalmaszálak, búzakaralász, kukoricacsuhé, kukoricatorzsa, különböző hüvelyes növények magjai, termések, színes textildarabok

Önképzésre javasolt könyvek:

- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
- Dr. Torda Ágnes: Szemelvények a tanulási zavarok köréből

11.10.4. Mozgás

- Cél*
- az egészsédes életmód kialakítására nevelés
 - a természetes mozgások alakítása, fejlesztése
 - pozitív személyiség tulajdonságok erősítése
 - egészséges versenyszellem alakítása
 - testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás)
 - a növekedés elősegítése
 - a légző, - keringési, - csont, - és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira
 - a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
 - az alkalmazkodóképesség fejlesztése
 - mozgás koordináció alakítása
 - a szem, - kéz, - láb koordinációjának fejlesztése
 - a nagymozgások, rugalmasság, egyensúly párhuzamos fejlesztése
 - a testrészek megismertetése, testséma ismerete
 - a vesztibuláris (egyensúlyérzetet befolyásoló) mozgások végeztetése

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- a mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit (fejemelés, kúszás, mászás, ülés, állás, nyakizom erősítés, járás, futás)
- tegyen különbséget a harmonikus, összerendezett járás, futás tevékenységeiben
- ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak szerint cselekedni
- tartsa be és kövesse az adott szabályokat
- mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével
- legyen képes sor – és köralakításra
- egyensúlyozzon egy lábon valamint különböző szereken, emelt magasságban (10 – 30 cm) két lábon
- tudjon fél és páros lábon szökdelni
- ugorjon át kisebb akadályokat
- tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, vele célozni
- a mozgásokban legyen kitartó

- Tartalom*
- játékok: szerep, - utánzó, - futójátékok, szabályjátékok, küzdőjátékok
 - rendgyakorlatok: egyenes testtartás, vonal és köralakítás, fordulatok meghatározott irányokba
 - gimnasztika – szabadgyakorlatok: kartartások, nyakizom gyakorlatok, kar,- láb, - és törzsmozgások, testhelyzetek, ellenoldaliságban ritmuskeresztzett mozgások kialakítása a mozgáskoordináció kialakulása érdekében
 - koncentrációs mozgásgyakorlatok: kézi szer gyakorlatok (bot, babzsák, stb)

- járások, futások: természetes járás irányváltoztatással
speciális járások, állatjárások utánzása
ritmusra járások
futás egyenes vonalban és irányváltásokkal
lassítás – gyorsítás
akadályok leküzdése
versenyfutás
- szökdelések, ugrások: helyben és haladva (páros lábon, váltott lábbal)
akadályokon át (le, fel, át)
- dobások, labdás gyakorlatok: labdafogások, labdaérezgetés, labdagurítások,
labdavezetések, labda fel, - és ledobások (alsó és felső dobások)
labdahajítások
- támasz, - függés, - és egyensúlygyakorlatok: talajon (csúszás, mászás,
kúszás egyensúlyozás), padon, zsámolyon, bordásfalon – vízszintes és
függőleges irányban,
gurulások
egyensúlyozás emelt szeren (pad)
- foglalkozások a szabadban: téli játékok (hógolyózás, szánkózás),
atlétikai vonatkozású gyakorlatok
- úszás – szabadon és önként választható tevékenység (úszótanfolyamon)

Értékelés

Folyamatos megfigyelés.

A hibás elemek javítása:

- a testtartás és a mozgáselemek korrigálása

Motiválások a helyes végrehajtások és az előnyös viselkedésformák (bátorság, tolerancia, segítőkészség, kudarc elviselése stb.) kiemelésével.

Feltételek

A fejlesztés kívánatos feltételei

Eszközök:

- tornaszőnyeg, zsámoly, bordásfal, tornapad, karika, szalagok, babzsák, rongy, - lég, - és gumilabdák, medicinlabdák (kis súlyúak)
- botok, ugrókötel, lengő hinta, (trambulín, kenguru – labda)

Önképzésre javasolt könyvek:

- Gaál Sándorné-Gyarmati Zoltánné: Programterv a megújuló óvodai testneveléshez

11.10.5. A külső világ tevékeny megismerése

- Cél*
- sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása a tapasztalatszerzésre
 - a felfedezés örömeinek érzékeltetése
 - tapasztalatok szereztetése a természeti, emberi és tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetében
 - a szerzett tapasztalatok szempontok alapján történő rendszerezésének megtanítása
 - a környezet jelenségeinek, tárgyainak tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak, formáinak rendszerezése
 - összefüggések megláttatása
 - a valóság objektív bemutatása
 - ítélőképesség fejlesztése
 - pozitív viszonyulás kialakítása a természeti, - emberi, - tárgyi környezethez

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- tudja személyi adatait (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve), életkorát
- hasonlítson össze mennyiségeket (több, kevesebb, ugyanannyi, hosszabb, rövidebb, egyforma hosszú, magasabb, alacsonyabb, szélesebb, keskenyebb)
- alkosson megfelelő szöveget a mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről
- tudja a meg – és leszámítást a tízes számkörben
- nevezze meg a térbeli állások helyzetének irányait (jobb, bal, előtt, mögött, alatt, fölött, mellett, között)
- válogasson alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján
- másoljon alakzatokat síkban és térben

- válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonságaik szerint (kör, négyzet, háromszög)
- ismerje a térbeli alakzatok közül a kockát
- nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit
- tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat
- ismerje néhány környezetében lévő épület funkcióját
- nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát (a közlekedési jelzőlámpa színeinek jelentése, gyalogátkelőhely jele)
- ismerje a színeket
- helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény)
- tudjon alapvető növény, - és állatgondozási műveletekről
- vegyen részt elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, az élőlények óvása)
- jól használja a megismert kifejezéseket

- Tartalom*
- megismerési módszerek alapozása – tapasztalatszerzés a környezetről
 - természeti környezet:
 - élettelen természet anyagai
 - az élettelen természet változásai: időjárás, évszakok
 - természetvédelmi teendők, tevékenységek évszakok szerint
 - élő természet elemei: növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük
 - az ember testrészei, külső tulajdonságai, érzékszervek
 - tárgyak, személyek összehasonlítása
 - tárgyak válogatása szabadon, vagy adott szempontok szerint
 - tárgyak, objektumok méreteinek összehasonlítása, összemérése, különbségeik megfogalmazása (hosszabb – rövidebb, nehezebb – könnyebb, alacsonyabb – magasabb, keskenyebb – szélesebb, több – kevesebb)
 - sorba rendezések mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámok, sorszámok)
 - sorba rendezések egyéb szempontok szerint
 - halmazok elemeinek meg – és leszámlálása- több, kevesebb, ugyanannyi
 - halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tevés a tízes számkörben)
 - soralkotások, sorváltások balról jobbra, föntről lefelé (szemmozgás)
 - állítások fogalmazása (igaz – hamis eldöntése)
 - történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembevételével
 - emberi környezet:
 - család, a család élete, családtagok
 - foglalkozások a családban
 - életmód
 - az óvoda és környezete:
 - a felnőttek munkája, a gyerekek tevékenysége
 - az óvoda épülete – közintézmények a környéken
 - az emberek munkája az egyes munkahelyeken – foglalkozások, eszközök, felszerelések az egyes munkahelyeken
 - tulajdonságok, formák, színek, méretek vizsgálata
 - közlekedés a faluban, városban
 - - eszközei, lehetőségei, dolgozói, szabályai (különös tekintettel a gyalogos közlekedésre)
 - geometriai tulajdonságok megfigyelése:
 - építés szabadon
 - építmények lemásolása
 - építés rajz alapján
 - síkbeli építések síkmértani elemekből (takarások)
 - elemek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságok alapján

- irányok, arányok megfigyelése:
bal-jobb, alá-fölé, mellé, közé, előtt-mögött, vízszintes-függőleges
különös ráfigyelés a térbeli helyzet zavarával küzdő gyermekekre-ferde,
görbe,álló, fekvő, eleje-közepe-vége, első-utolsó, fenn-lenn, felső-alsó-
középső fogalmainak gyakoroltatása
a helyviszonylatokat kifejező névutók gyakorlása
- a rész és egész viszonyának megfigyelése

Értékelés

Folyamatos megfigyelés.
Kérdésekre adott válaszok helyessége.

Szempontjaik:

- megértette-e a feladatot?
- elvégzi-e a munkát?
- igényel-e segítséget vagy önálló?
- mennyi időre van szüksége a feladat elvégzéséhez?
- milyen a megoldások minősége?

Feltételek

A fejlesztés kívánatos feltételei

Eszközök.

- MINIMAT készlet
- Gyurma, gyöngyök, dominók, dobókocka, Lego, építőkocka, termékek
(gesztenye, dió, csipkebogyó, kecskerágó, kökény), madártollak, színes
szalagok, fonalak, kicsi üvegek, puzzle
- Játékok, színes levelek stb.
- Képeskönyvek, mesekönyvek, verseskönyvek, színezők

Önképzésre javasolt könyvek:

- Zsámboki Károlyné-Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel,
szívvel
- Eperjessy Barnáné-Zsámboki Károlyné dr.: Az ősz kincsei projekt
Gyűjtemény
- Játékos matematika I. II. III.
- Dr. Hajzer Irén: Az óvodás gyermekek matematikai nevelésének fejlesztési
programja

11.10.6. Szabadidős tevékenység

Cél

- Hasznos és tartalmas időfelhasználási lehetőségek biztosítása
- Gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség kifejlesztése

Az óvodapedagógusok feladata

- Törekszünk a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére
- Keressük a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatunk nagyobb mozgási és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítjük

Tevékenységi forma

- Séták, kirándulások szervezésével nagy szerepet vállalunk a természeti és társadalmi környezet megismertetésében és a természet szeretetére, védelmére nevelésben.
- Egyszerű saját maga és a gyermek alkotta eszközökkel segítjük a gyermek fantáziájának fejlődését.
- Bábozással, dramatizálással segítjük egyéniségük kibontakozását.
- A községi, iskolai és egyházi rendezvényeken való részvétellel biztosítjuk a gyermek számára a szabadidő hasznos eltöltésének nagyobb mozgásterét, lehetőségét. Ezzel egyéni képességeik szabad kibontakoztatását.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Tudjanak önállóan dönteni szabadidejük hasznos felhasználási lehetőségei között.

11.11. A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése az óvodában

A nevelőtestület állásfoglalása alapján igény esetén vállaljuk az integráltan nevelhető -, enyhe értelmi fogyatékos, enyhe mozgássérült, beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű, valamint tanulási, beilleszkedési, viselkedési zavarral küzdő gyermekek különleges ellátását, nevelését külsős szakemberek bevonásával.

A törvény szerint a fogyatékos gyermeknek joga, hogy sajátos gondozást kapjon attól az időtől, amikor a fogyatékoságát megállapították.

Az integrációban a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveit követjük és tartjuk szem előtt.

Nevelőmunkánk során a sajátos nevelési igényű gyerekeknél is az óvodai nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, szem előtt tartva az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának elveit és feladatait. Intézményünkben az inkluzív pedagógiai szemlélet és gyakorlat érvényesül.

A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelésének célja: a sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása

Feladata:

- A vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességeknek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése
- Az egyes területek a fogyatékoságnak megfelelően kapjanak hangsúlyt a fejlesztésben:
 - A súlyosan akadályozott beszédfejlődésű gyerekek logopédiai terápia során történő megsegítése, beszédértésük illetve expresszív beszédük fejlesztése arra a szintre, hogy képesek legyenek a beszéddel kommunikálni. A beszédhangjaik tisztítása, iskolára történő felkészítésük.
 - Az értelmi sérült gyerekek sérülés specifikus terápiában részesítése, a kognitív funkcióik fejlesztése. A saját képességeikhez és munkatempójukhoz mért feladatok segítségével iskolára való felkészítésük.
 - A testi, érzékszervi sérült gyerekek szakember segítségével, sérülés specifikumának megfelelően történő fejlesztése, illetve a kognitív funkcióinak óvodai közösségben sajátos módszerekkel történő előremozdítása.
 - A hyperaktív gyerekek figyelmének, kitartásának fejlesztése szakemberek bevonásával. A sajátos igények figyelembevételével az iskolára történő felkészítésük.

A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelésének alapelvei:

- a jelen HNP-ben meghatározott nevelési tartalmak számukra is szükségesek
- szükséges a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása
- a gyerekeknek a különböző tevékenységekben annyi segítséget kell adni, ami szükséges az önálló tevékenységükhöz
- a gyerekek ismeretében a fejlődés segítése igazodjon a gyerekek fejlődési üteméhez

- kerüljük a gyerekek túlterhelését
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemei gyógypedagógus segítségével kerüljenek be az óvodai nevelőmunkába
- az óvodapedagógusok törekedjenek, hogy a gyermeknek leginkább megfelelő módszert válasszák
- a speciális fejlesztés szakember segítségével, a gyermek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával történik
- az integrált nevelés során nagymértékű differenciálás szükséges
- a gyermek személyiségfejlődését segíti az elfogadó környezet
- egyéni fejlesztési terv speciális szakember közreműködésével készül
- a szülőkkal rendszeres együttműködés szükséges /információ a gyermek fejlődéséről/
- a sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése, fejlesztése differenciáló módszerek alkalmazásával folyik

Az integrált óvodai nevelés előnyei a sajátos nevelési igényű gyerekek számára

- az együtt tevékenykedés, a kölcsönös kommunikáció, a mindennapi együttes szituációkban természetesen tanulják a társak magatartás mintáit, szokásait
- a gyermekközösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyerekek önbizalmát, a többi gyereket követve, jobban fejlődik önállóságuk
- fejlődésükre ösztönző a többi gyerek eredményeinek tapasztalása
- a közösségben reálisabban tudják bemérni sajátosságaikat, jobban fejlődik önismeretük
- megtapasztalják, hogy ők is sok mindenben képesek ugyanarra mint társaik
- a többi gyerek megismerésével tapasztalatot szereznek, hogy mindenkinek vannak gyenge pontjai
- a közösségben megtanulják elfogadni és elfogadtatni a másságukat
- a másokkal való együttműködésnek többféle technikáját tanulják meg
- kedvező a gyerekek számára, hogy a szocializáció abban a természetes közegben zajlik, amelyben későbbi élete során is élni fog

Az integrált óvodai nevelés előnyei a többi gyerek számára

- a sajátos nevelési igényű gyerekekkel együtt nevelt gyerekek megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket
- megismerik a másságot, tapasztalják, hogy mindenkinek vannak erősségei és gyengéi
- megtanulnak odafigyelni másokra, megtanulják a másikat tiszteletben tartó segítség formáit, technikáit
- érzékenyebbé, kifinomultabbá válik kommunikációjuk

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- a sajátos nevelési igényű gyerekek akaratereje, önállóságra törekvése fejlődjön
- egészséges énképük, önbizalmuk legyen megalapozott
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődjön
- váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre

- a fejlettebb területeken képességeik tovább fejlődjenek
- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát ismerjék meg
- a közösségben minden gyerek alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődjön az együttnevelés során

12. Legitimációs záradék

Véleményezte:	Malík Jánosné Közoktatási szakértő	dátum 1999. 03.05.
Egyetértését nyilvánította:	Szülők Közösségének képviselője	dátum 2009. 09. 25.
Elfogadta: nevelőtestület		dátum 2009. 09. 15.
Jóváhagyta: önkormányzat képviselő testülete		dátum 2009. 10.
Tájékoztatásul megkapták:		
Csévharaszt Község Polgármesteri Hivatala		dátum 2009. 10.
Közművelődési Könyvtár		dátum 2009. 10.
Szülők Közössége		dátum folyamatosan
Irattári szám: 10/99		dátum 1999. 01. 20.

13. ZÁRADÉK A PROGRAMMÓDOSÍTÁSRÓL

A kiegészítésekkel, módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt programot a nevelőtestület 2009. szeptember 15-én 100 % arányban elfogadta.
A szülői közösség egyetértését nyilvánította.

Csévharaszt, 2009. szeptember .

Váraljai Lászlóné
óvodavezető